

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

O măsură bună.

Ziarele au adus vestea că noul Director al C. F. R. a dat un ordin prin care e strict oprit să se vorbească altă limbă decât cea românească. E o măsură dreaptă și la mintea fiecărui om cu judecată. Ne mirăm uimă, de ce nu a fost luată mai din vreme, căci doar nu de ieri alaltă erii suntem în România, ci tocmai de vre-o 12 ani. Dar nu despre aceasta vom scrie azi.

Această măsură de demnitate națională ahia a fost luată și gazetele maghiare, și cele ale magyarpártului, au început să țipe ca din gura șarpelui, că măsura e nedreaptă, e iodreptată contra funcționarilor maghiar, că să urmărește persecutarea acestor funcționari și alte bazaconii de felul aceasta. Ba mai mult un senator maghiar, căzut în mintea copiilor, a făcut și o interpelare în Senat cerând ca ordinul să fie revocat, anticonstituțional iar în cazul că ordinul va mai rămâne în vigoare, a avut nerușinarea să declare, că se va plânge Ligii națiunilor.

Din cel de mai sus rezultă, că senatorul Gyárfás, ar vrea ca la instituțiile noastre de stat să se vorbească și acum tot limba maghiară. Și aceasta pentru ce? Pentru ca duzina de funcționari maghiari ce sunt în serviciul căilor ferate să nu se strice la cap învățând românește. Dl. Senator Gyárfás, pe semne uită unde se află. Intrebăm: Nu ar fi mai corect ca această duzină de funcționari maghiari să învețe românește? Noi credem că da. Iar dacă nu vreau să învețe, în speranța că regimul actual e provizoriu și în curând va ajunge sub domnia lui Horthy, le dăm un sfat: să-și pregătească cât mai cu rând calabăcul, căci visul lor nu se va împlini niciodată! Suntem și vom rămâne aici!

Senatorul Gyárfás — seninul căzut în mintea copiilor — vrea să se mai plângă la Liga națiunilor! Intrebăm nu singur lucru: Sub stăpânirea maghiară, funcționarii români avea dreptul să folosească drept limbă oficială, limba române? Dar populația românească, sub aceeași stăpânire avea dreptul și posibilitatea să se adresa vre-unei autorități, în limba sa maternă?

Răspunsul e negativ și conducătorii de azi ai maghiarilor cari au trăit și sub era maghiară și cunosc situația de atunci, ar putea fi puțin mai cuviincioși. În astfel de împrejurări, trebuie să ai pe obraz, o piele foarte groasă, ca să te plângi unui for internațional contra unei măsuri,

Chestiunea Băncii „Victoria“

— Progresele moratorului. —

Desvelirile noastre, deși numai circumscrise, au produs o consternare generală în Arad. Intregă presa locală, română ori minoritară, este de acord cu noi, că alta scăpare pentru deponenți nu e afară de moratoriu. Moratoriul trebuie dat, fără amânare căci orice pierdere de timp sporește pierderile, și amână data reînnoșării băncii.

Singur Comitetul Deponenților, care doria să tragă în răspundere pe cei vinovați de pierderile suferite de bancă, — a ajuns la același convingere ca și noi, și pe cari de atâta timp le comunicăm cetitorilor noștri: **Moratoriul trebuie dat pe cale pacinică și nu prin concordat preventiv (adică prin Tribunal)**

Dl. Prefect Marșieu a dat instrucțiuni tuturor autorităților subalterne, să semneze moratoriul și le stă la dispoziție și cu lămuriri verbale dacă au trebuință. Tot asemenea a procedat și Prea Sfinția Sa Episcopul Aradului Dr. Grigorie Comșa. Deasemenea a semnat moratoriul și Primăria Orașului Arad, care are depuse la banca „Victoria„

mai multe milioane. În sfârșit au semnat și celelalte autorități locale, societăți de binefaceri și culturale, școli, instituțiuni publice.

Direcțiunea băncii ne-a exprimat mulțumite pentru efectul bun al sfaturile date de noi în articolul precedent. De fapt deponenții se referă la ziarul nostru semnând moratoriul, — ceace ne servește spre deosebită satisfacție.

În circulara ce-a distribuit Comitetul deponenților tuturor deponenților, cari nu au semnat moratoriul se arată situația de azi a băncii. Din circulara trimisă cărturarilor dela sate, reținem următoarele cuvinte inimoase:

„Să ne ridicăm la înălțimea vremurilor de azi, făcând posibilă renașterea băncii „Victoria“ în România Mare, care nu-i permis să-i fie mormânt. Statul și Banca Națională au adus tributul lor în acest scop, să-l aducem și noi pe al nostru.“

Da să-l aducem, semnând moratoriul, căci garanțiile reușitei reculegerii băncii sunt solide, încât oferă toată încrederea.

luată de un conducător de instituție a unul popor care esuهران la el în țară.

Indiferent de văicărerile acestor babe plângătoare, măsura e ca locul ei, și ar trebui introdusă și la celelalte instituții, unde zilnic auzim conversații în limba maghiară. Dar nu numai atât. Am auzit și cazuri când solicițanții n-au fost serviți decât dacă se adresau funcționarilor în limba maghiară.

Ordinul dat de directorul general al căilor ferate, trebuie generalizat. s. mic.

Tratatativele de împrumut

dela Paris se îndreptă pe calea cea bună. După ultimele știri Dl Maniu a plecat la Paris, și se speră că până Dumi ică împrumutul va fi semnat. Acest fapt va face să amuțească veștile tendințioase despre guvern. Astfel se va dovedi însă odată că actualul guvern are încrederea necesară atât în țară cât și în streinătate.

—o—

Foileton.

BURDULEA

de Maior Brăescu.

La poiana Spinului în Argeș luptele erau grozave. Nemții bombardau pozițiile noastre neinterupt, cu tunuri mari, așezate pe grupe unul lângă altul. Observatorii lor ascunși cu iscusință, în șir de paie, în turla bisericii, în dosul unui coș de casă sau, mai simplu, urcați în pomi, dădeau indicațiuni sigure. Cuiburi de mitraliere viclene plescăneau învrăjbit ca stoluri de berze adunate la stuț pentru plecare. Soldații noștri erau posomorâți și descurajați. O infanterie care luptă sprijinită de o artilerie puternică face minuni de vitejie. Noi n'aveam tunuri și bieții țărani făceau reflecțiuni amare când la vocea detunătoare a „Berthei“ răspundea glasul pițigăiat al unui puș-

cociu de cupolă pus pe un cărucior, de copii. Necazul flăcăilor era și mai mare că nu zăriau nicăieri dușmanul, ca să-l poată lua la ochi cu pușca.

Hrana nu venise. Oamenii sarbezii îmbătrâniți de bărbi murdare, ședeau istoviți, trântiți în noroiu, fumând pe ascuns țigări cari atâțau foamea și setea. Unii rodeau pesmeți cu gândul aiurea.

O veste fulgărătoare deșteptă tranșea! a murit căpitanul! Incercase să se târască până la postul de observație și o chijă de obuz lovindu-li-a curmat drumul și firul vieții.

— „Cei buni se curăță!“

— „Ce om de treabă era!“

— „Săracul! I-a fost scris se vede să moară fără lumânare.“

După aceste scurte cuvântări funebre, oamenii mai întunecați la față se îngropară, pentru a scăpa de urgență, mai adânc în fundul șanțului.

Ghimpți.

In ultimele zile ziarele maghiare scriu cu o deosebită vehemență contra dlui general Ionescu, directorul general C. F. R. pentru că a luat măsuri severe contra acelor funcționari maghiari, cari nu știu limba statului.

In același timp ziarul „Aradul“ face o comparație între felul cum sunt scrise ziarele democratice dela Budapesta și ziarele, zise democratice dela noi. Comparația e în defavoarea fițuirelor din țară.

... Așa a fost de când e lumea sluga mai nebun decât stăpânul și jidanul mai catolic decât Papa!!!

Alta...

In numărul recent al unei gazete care se zice că este organul unui partid ce pe vremuri se zice că ar fi fost al poporului, cere primarului să inaugureze W. C.-urile din două piețe.

Autorul însă uită să ceară și autorizație pentru înființarea chioscurilor de vânzare a amintitei gazete (?). Nu de alta dar vizitatorii W. C.-urilor sei aibe de unde se aprovizionează cu hârtie. . .

oooooooooooooooooooo

Malestarea sa Regēle Carol II al României a inspectat, în mod inopinat (ne așteptat de nimeni) mai multe birouri de stat: poliție, percepție fiscală, serviciu sanitar, apoi o brătărie unde a gustat și a cântărit cu propria Lui mână o pâine. A mai vizitat și casa unui meseriaș fără lucru (șomer), apoi a distribuit ajutoare.

Aceste inspecții ne amintesc capi de țări, deveniți legendari prin dragostea lor de popor și de dreptate. Harun al Rașid, Matei Corvinul, Alexandru Ioan Cuza Vodă.

Un fior de nădejde ne umple inima și inviorați urăm Maieștății Sale, să-L țină Dumnezeu și să-l întărească voința de a curăți țara de pungași și de paraziți.

— „Dar nu se poate, măi, să-l lăsăm acolo. Să se ducă cineva să-l ridice. Să-l înmormântăm cum se cuvine și să-i punem o cruce“.

O tăcere lașă și dureroasă peste care trecu freamântul ingerului purtător de moarte se făcu în tranșee. Oamenii ascunși în ca păreau de piatră.

— „Nu vrea nimeni?!... Frumos!... Dute tu, Smărăndache!“

— „Sunt bolnav“, răspuse, scâcînd c'un strașnic accent moldovenesc, Smărăndache.

— „Atunci să se ducă Spirescu“.

— „D-voastre mă cunoașteți de acasă... Știți că mama e singură“.

— „Asta n'are a face“, răspuse enervat locotenentul. „Fiecare avem părinți. Aici suntem ai țării.“ Dute d-ta, Petrescu!“

— „Cum o să mă duc, domnule lo-

Continuarea în pagina III-a

Buletinul Agricol

al Camerei de Agricultură a județului Arad.

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei	260—280.—	per 100. kgr.
Orz	„	300—310.—	„ „ „
Ovăș	„	320—330.—	„ „ „
Porumb	„	230—240.—	„ „ „

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei	15.—20.000.—
„ „ boi	„	10.—12.000.—
„ „ porci	„	4.—6.000.—
Una vâcă	„	6.—9.000.—

Curățirea pomilor de omizi

Sfaturile date de noi în anul trecut, ca fiecare gospodar să-și curețe pomii pe cari îi are în ograda sau livada sa, de cuiburile de omizi agățate pe crengi, nu a fost luat în considerare. Urmarea acestei nepăsări a fost, că pomii nu numai că nu au adus nici un rod, dar aproape nici frunze n-au mai avut. Toți pomii au fost complet devastați de către omizile și insectele vătămătoare cari au distrus totul. Și ce bine ar fi prins un rod imbelșugat de fructe cu prețurile lor ridicate, în zilele aceste de grele încercări prin care trecem noi agricultorii.

Priviți și acum cât sunt de încărcăți pomii de omizile fluturilor albi și a altor insecte vătămătoare, cum spânzură frunzele legate de aceste omizi pe fiecare creangă și dați-vă seama de pagubele enorme pe cari vi-le cauzează. Pentru aceasta cu puțină bunăvoință și înțelegere toți sătenii din comună deodată să pornească la muncă pentru curățirea pomilor, care acum se poate face cu mai multă ușurință deoarece o altă muncă afară la câmp nu este.

Atragem atențiunea tuturor D-lor primari și consilieri comunali cât și comitetelor agricole locale să-și îndeplinească pe deplin datorița sfătuind și îndemnând sătenii să-și curețe pomii de omizi. Iar acolo unde vorba bună nu folosește, să pășească în mod energic, ordonând curățirea pomilor.

Acolo unde măsurile necesare ordonate, nu sunt luate în considerare, să se curețe pomii cu muncitori angajați de comună, iar cheltuielile să se pună în sarcina celor ce n-au înțeles să-și facă datoria, aplicându-li-se chiar și pedepse conform legii pentru organizarea administrațiunii locale.

Toate aceste măsuri prevăzute și în legea pentru organizarea administrațiunii locale și conform instrucțiunilor primite de fiecare comună prin Prefectura județului să se aplice cu cea mai mare severitate, pentru că nu e de ajuns ca numai unii săteni să-și curețe pomii de omizi și insecte ci e absolută nevoie ca fiecare sătean în parte să-și îndeplinească cât mai conștiincios această muncă.

Culegerea cuiburilor de omizi de pe crengile mai groase și de pe pomii cu statură mai mică se poate face cu mâna. Vârful pomilor și pomii cu statură înaltă se curăță cu niște foarfeci de pomi anume făcute, prevăzute la un capăt cu o prăjină lungă iar la

celălalt capăt cu o sfoară. Cu ajutorul lor se taie toate crenguțele pe cari sunt prinse cuiburile de omizi până în vârful pomilor. Astfel de foarfeci nu costă mult, dar aduc un mare folos, căci cu ele putem curăți complet pomii de toate cuiburile de omizi.

Toate cuiburile de omizi curățite de pe pomi, adunate la un loc să le ardem într-un colț al grădinei sau acasă unde nu ne temem de pericolul focului.

De multe ori putem distinge foarte bine în jurul crengilor mai subțiri, unele inele în formă de măgele albe, cari nu sunt altceva decât ouăle unor fluturi din cari primăvara se desvoltă insecta numită inalar, cari face mari stricăciuni în pomeniturile noastre. Toate aceste crenguțe cu astfel de inele trebuie tăiate, iar de pe crengile mai groase desfăcute și arse în foc, împreună cu cuiburile de omizi.

Pentru nimicirea cuiburilor de omizi și a ouălor de insecte de pe vârful pomilor se mai folosește și un fel de făclii sau torțe cari de asemenea se găsesc de vânzare în comerț și cu ajutorul cărora se pot arde cuiburile de omizi și ouăle de insecte chiar pe pomi, — fără ca prin aceasta să se vătămă cât de puțin crengile. În caz de nevoie, aceste se pot înlocui și cu făclii fabricate acasă din seu, sau mici opaițuri cu petrol fixate pe o prăjină mai lungă.

Acolo unde nu avem la dispoziție foarfeci de pomi și nici un fel de făclii sau torțe pentru curățirea vârfurilor de pomi și pomilor cu o statură mai înaltă să ne folosim de scară. Cu ajutorul scării care poate fi de diferite mărime, după cum ne permite pomul, prin urcarea în pom a oamenilor cu o greutate corporală mai mică sau a copiilor, să se curețe pe deplin fiecare pom de toate omizile și ouăle de insecte.

Sfătuim din nou pe fiecare agricultor în parte, că în orice chip și prin orice mijloc, să-și curețe conștiincios pomii de cuiburi de omizi și de ouă de insecte încă acum cât mai este timp și să nu aștepte venirea primăverii când distrugerea lor e cu mult mai grea și anevoioasă și când se vor începe și celelalte lucrări ale câmpului.

Dacă totuși vor apare invaziuni de omizi sau insecte în vre-o regiune, să se avizeze imediat Camera de Agricultură despre aceasta, ca să putem interveni la timp pentru distrugerea lor.

Cursuri agricole.

Criza acută prin care trece agricultura noastră ne incumbă tuturor datoria să ne îndreptăm toate eforturile pentru sporirea rentabilității culturilor. Aceste eforturi pot fi încununate de succes numai atunci când există o strânsă colaborare între agricultori și instituțiunile menite să servească interesele agricultorilor.

Pentru aceasta Camera de Agricultură a luat hotărârea de a ține în fie-

care comună din județ câte un curs agricol cu durata de una săptămână. Despre aceasta s-a mai amintit agricultorilor și cu ocaziunea conferințelor ținute în județ. Aceste cursuri au scopul de a introduce la sate în mod sistematic prin graiu viu cunoștințele teoretice și practice din domeniul agriculturii. Să îmbogățească cunoștințele agricultorilor în toate ramurile agriculturii, lucrările pământului, pomicul-

tură, creșterea animalelor, cooperative sătești ș. a. prin demostartii și lucrări practice executate cu auditorii.

Aceste cursuri se vor ține numai în acele comune unde vor fi înscriși la primărie un număr de cel puțin 20. auditori.

Pentru a putea ridica nivelul cultu-

ral al agriculturilor noastre și pentru a putea introduce anumite metode de cultură rațională, în diferitele ramuri de producțiune, în cari se simte mai mult nevoia în regiune, ar fi de dorit ca să se înscrie cât de mulți auditori la aceste cursuri.

AVIZ.

În urma intervențiilor făcute de către Camera de Agricultură referitor la cultura sfeclii de zahăr aducem la cunoștința tuturor cultivatorilor, că în anul aceasta la fabrica de zahăr din Arad s-a redus suprafața pentru cultura sfeclii la 2.000. jugh. deci se vor cultiva cu 1500. jugh. mai puțin sfeclă de zahăr decât în anul trecut.

În urma acestui fapt se va aproba

cultivarea numai acelor agricultori, cari au cultivat și în anul trecut sfecla de zahăr și nu se va putea face nici o concesiune acelor cari acum voesc a introduce aceasta cultură.

Prețul sfeclii de zahăr se va fixa de către Comisiunea Mixtă pentru întreaga țară formată din delegații cultivatorilor, delegații fabricurilor de zahăr și delegații Statului.

Copie după adresa Școlii de Viticultură Miniș.

In atențiunea pepineriștilor particulari de viață și viticultorilor.

Se aduce la cunoștința celor interesați că Ministerul prin Deciziunea No. 301543/930. publicată în Monitorul Oficial No. 3. din 3. Ianuarie 1931. a fixat următoarele specii și varietăți de vițe ce se pot importa.

A.) Pentru port altoi: în ordinea importanței, Berlandieri x Riparia Teleki (Selecțiunea Kober 5 BB) Berlandieri x Riparia Teleki s. B., Berlandieri x Riparia 420 A. Riparia x Rupestris 101/14. Riparia x Rupestris 3309. Riparia Portalis (Gloire). Chasselas x Berlandieri 41 B. Aramon x Rupestris Gazin No. 1. Mourvedre x Rupestris 1202.

B. Pentru struguri de masă. Chasselas doré, Chasselas rouge, Chasselas Napoleon (Bicane), Coarnă albă, Coarnă neagră, Dattier de Beyrouth (Aleppo Afuz-Ali), Muscat de Hamburg, Perle de Csaba (Muscat), Roial Vineyard, Rasin de Calabre.

C. Pentru vin: Aligoté, Bășicată, Braghina, Cadarcă neagră, Chardonnay (Pinot blanc) Cracana (rara neagră băbească), Grâmpoșia, Corb (negru vârtos), Cabernet Sauvignon, Fetească albă și regală, Frâncușa (mustoasă), Furmint, Galbena,

Traminer, Gordan, Grasa, Mustoasă de ardeal, Muscadelle de Bordelais, Muscat de Frontignan rouge, Mucot Ottonel, Pinot noir, Pinot gris, Riesling (de Italia și de Rhin), Sauvignon, Seina (negru moale), Silvaner roșu și verde, Tămăioase (Busuioc) românească.

1./ Cei cari doresc să altoiască vițe în primăvara anului aceasta sunt obligați a se conforma dispozițiunilor date prin deciziunea indicată și a trimite Ministerului Agriculturii și Domeniilor, Serviciului Viticulturii, prin Școala de Viticultură Miniș jud. Arad cererea de autorizare până cel mai târziu la 1 Martie 1931. pentru a nu eădea în contravenție și a nu fi expuși la rigorile legii.

În cerere se va specifica locul precis unde este situată pepiniera, felul altoiului și port altoiului pentru fiecare varietate în parte, cantitatea, aproximativă ce se va altoi din fiecare varietate pepiniera dela care s-au procurat portaltoii precum și modul de altoire pe care îl Veți folosi (forțat, la rchie etc.).

2.) Cererile se vor face după următorul model.

DOMNULE MINISTRU,

Subsemnatul.....pepinerist viticol din comuna.....jud.....dorind a altoi viță în cantitatea aproximativă de.....la pepiniera mea situată în comuna.....jud.....din următoarele varietăți:

Altoi	Pe port altoi	Cantitatea
1./.....	.....	.....
2./.....	.....	.....
3./.....	.....	.....

Port altoiului și altoiului-am procurat dela.....voi folosi modul de altoire forțat. Mai posed și plantație de viță americană.....jugh. următoarele varietăți.....

Cu stimă.

D-sale D-lui

Ministru al Agriculturii și Domeniilor
Serviciul Viticulturii

București.

Totodată se atrage atențiunea că în conformitate cu art. 1. din legea pentru oprirea plantării viilor cu hibrizi producători direcți precum și întrebuințarea acestora ca port altoi, sunt interzise.

Contravenienții se pedepsesc cu amendă de Lei 25-50. defiecare bucată

și cu confiscarea vițelor sau cu distrugerea plantațiilor făcute.

Registrelor ce sunt obligați a-le ține sunt cele folosite în anii trecuți.

Aceste registre se sigilează de către Școala de Viticultură din comună Miniș județul Arad.

Din țară.

M. S. Regele, a cerut să i se dea săptămânal 500 copii săraei care să primească în fiecare Sâmbătă alimente dela Palat.

Partidul național, de sub președinția Dlui N Iorga a hotărât ținerea unei serii de întruniri publice în capitală și provincie spre a se lămurii poporul asupra problemelor la ordinea zilei.

Populația României După o știre venită din București populația țării este: 17 milioane 820 de mii suflete. Numărul populației pe provincii este: **Ardealul**: 5 milioane și jumătate, **Bucovina** 850 mii, **Basarabia** 2 milioane 720 mii, și **vechiul regat** 8 milioane 750 mii.

La cameră s'a depus un proiect de lege din inițiativă parlamentară pentru modificarea legii de organizare judecătorească, în sensul ca magistrații care au obținut note insuficiente la examenele de capacitate să fie scoși din magistratură.

A intrat în discuția Senatului legea poziției ofițerilor.

Conflictul dintre mineri și valea Jiului, pe tema reducerilor de salarii, este pe cale a fi aplanat.

EXTERNE

În Spania sunt mari mișcări populare. Generalul Berenguer a demisionat. Regele a incredințat cu formarea guvernului, pe Santiago de Alba. Aceasta mandatul a fost incredințat fruntașului de stângă Sauchet Guerra. — Aceasta a primit mandatul și a declarat ziariștilor că va încerca reintroducere politicii constituționale și democrație. Nu vrea are mari șanse de reușită deoarece se pare că poporul e închinat spre republică, astfel că nu e mirare că ultimele telegrame anunță abdicarea regelui spaniei. Știrea aceasta rămâne să fie confirmată.

În Ungarie bântue o iarnă cumplită. Toate liniile sunt însăpezite, astfel că linii trenurile n-au putut pleca din Budapesta.

În germania s'a dat nu ordin foarte strict prin care ofițerii sunt oprți să se amestece în politică.

Tribunalul din Ankara, capitala Turciei o condamnat 10 persoane la moarte și 40 închisoare grea, pentru a încărcare de răscoală contra regimului dictatorial a lui Kemal pașa.

Peste 2 ani, în 1933, orașul Chicago din America, va serba 100 a nii

In atențiunea dlor deponenți dela „Victoria”.

Precum eștiut, instituțul nostru de bani, Victoria se află într'o situație critică. Statul și Banca Națională, conduși de interese patriotice, naționale și de umanitate, au făcut un gest nobil, punând la dispoziția acestui institut 350 milioane lei, nu numai pentru salvarea deponenților, dar deosebit, de a salva de totala ruinare alor zeci de mii de țărani, cari datoresc la aceasta bancă. Căci, în cazul când ar lipsi acest ajutor, banca ar trece în faliment și ca atare ar atrage după sine licitarea tuturor averilor celor datori, aruncându-i pe stradă împreună cu familiile lor ca niște cerșitori, fără ca deponenții să pimiască suma elocată, pentru că speșele de proces vor mistui tot banul, ce s'ar incasa în timp de 3—4 ani, cât ar dură aceste procese.

Pentru a scăpa de acest dezastru, Statul și Banca Națională vin în ajutorul nostru, dar cu condițiunea: să

iscăliască fiecare deponent moratoriu pe 3 ani, când apoi vor primii întreg capitalul, precum și interesele de 3% anual.

Deci mântuirea depinde dela deponenți. În mâinile lor se află cheia deșegării și delăturării dezastrului. Iar a închide ochii în fața acestui dezastru, însămnează, a face cea mai mare crimă patriotică, națională și umana! Nu numai atât, dar vom trage asupra noastre și blăstămul nenorocitorilor și a urmașilor lor!

Nu cred, să fim capabili de aceasta faptă oribilă! Și nu mai ales, pentru că e vorba și de asigurarea câștigului nostru.

Fac deci apel calduș cãtră toți d-nii deponenți, rugându-i a iscăli de urgența moratoriu pentru că banca să poată în ră cât mai curând în ogașul ei normal.

Iuliu Groșoreanu
deponent.

ECONOMICE

La București s'au întrunit delegații comitetului permanent de studii economice al țărilor din Europa centrală și orientală.

D. Madgearu a depus la Cameră un proiect de lege pentru participarea Statului cu 250 milioane lei la capitalul Băncii centrale cooperative.

La ministerul de finanțe s'a alcătuit un proiect de lege pentru modificarea unor articole din legea vămilor.

D. ministru Manoilescu invită la Budapesta. Cercurile organizatoare a târgului de mostre, ce se va ține în primăvara aceasta la Budapesta au hotărât să invite în mod oficial pe d. Mihail Manoilescu, ministrul de industrie și comerț al României al inaugurarea acestui târg intențional de mostre. Această invitație se va face

dela înființarea sa. Cu această ocaziune vor avea loc mari serbări, expoziții industriale, etc. în care va fi concentrat tot ce mintea oamenescă produs într'o sută de ani.

Se anunță din Praga, că siguranța cehoslovacă a descoperit o vastă organizație de spionaj, care avea de țință, trimiterea în streinătate a planurilor de furnizare armatei, precum și asupra armamentului.

După unele zăre streine, bugetul englez se va încheia cu un deficit de 50 milioane lire sterline, ceace face în bani noștri groasnică sumă de lei 40.850.000.000 lei. s. r.

din partea Ungariei ca un semn a dorinței de apropiere și colaborare pe țărmul economic. Cu acest prilej d. ministru Manoilescu va ține o conferință economică. Se crede că la această expoziție va participa și România, rezervându-și un pavilion special unde vor fi expuse produsele românești. Este știut că d. ministru Manoilescu a vizitat vara trecută Budapesta, unde a ținut o conferință la Camera de comerț și industrie. Această conferință a avui un mare răsunet în cercurile economice din Ungaria.

Prețul zahărului va fi redus
La ministerul industriei și comerțului a avut loc o nouă ședință a comisiei mixte, care a deșbătut chestiunea reducerii prețului zahărului. Se pare că fabricanții de zahăr atât de recalitrantși până aci și-au revenit la sentimente mai bine, dând semne de înțelegere. Fabricanții de zahăr încep să și dea și ei seama că toate încercările lor de a se opune reducerii prețului zahărului vor fi zădarnice. Specula atât de exagerată ce o fac fabricile de zahăr nu mai poate să dăinuască. Trustul zahărului trebuie să și dea seama că trebuie să consimtă la un sacrificiu, în acest timp de sacrificii generale și să se mulțumească cu un câștig apropiat de acela ce-l realizează industriile din străinătate. Cu prilejul ultimei ședințe, dela ministerul de industrie și comerț s'a constatat că nici o fabrică nu mai face opoziții iefinirii zahărului. Dar chiar în cazul când trustul speculei nu ar consimți, nu ne îndojim că că iefinirea va fi impusă. De altfel în privința aceasta ministerul industriei și comerțului de comun acord cu ministerul agriculturii a elaborat un proiect de lege pentru reglementarea producției zahărului.

D'ale lumii.

Un Țigan fu chemat la recutare. Biștul Danceu n'ar fi prea vrut să părăsească foi și nicovale, și astfel se gândea și se socotea, ce să facă și ce să dreagă, ca să scape de militărie. În urma urmelor ce-i trăneste prin minte hoțului de Țigan? . . .

Își întoarce spre palmă degetul cel mare dela mâna dreaptă și intrând în odaia de recutare, îi spune doftorului, că degetul îi e înțepenit.

„Și de mult și-e degetul așa înțepenit?” întrebă doftorul, care băgase de seamă șiretenia Țiganului.

„De când eram copil mititel, Măria Ta, sărutu și tăpile. Mă dam d'a roata și nu știu, cum mi s'o fi sucit degetul, că d'atunci nu pot să-l mai mișc. Doamne ferește!”

„Dar înainte de aceasta cum îți era degetul?” întrebă mai departe șiretu de doftor.

„Iacă așa, Măria Ta, sărutu-ți urmele hele blagoslovite!” . . . Și zicând aceste vorbe, Țiganul își îndreptă degetul.

D'o fi urmat după asta și un pic de păruială, nu știu.

Să am atâtea miușe de căteori a fost răsturnat guvernul, în cei doi ani în urmă, în coloanele „Viitorului”, și ale „Îndreptării”, n'ași schimba nici cu onorabilul domn Tancred. În tot cazul nu m'o- interesea curba de sacrificiu.

Și dacă peste doi-trei-patru ani va cădea totuși guvernul, par'că-i aud: nu v'am spus-o noi cu ani înainte? „Guvernul este pe ducă”.

Programul Cinematografelor

Duminică la 22 Februarie 1931.

Cinema Central:
Trei băieți și o furtună cu Lilian Harvey și Willy Pritsch

Cinema Select:
Saltul cel mare o istorie ne-verosimilă, dar plină de peripeți
Acțiunea se petrece în Dolomiți
În rolul principal: Leni Riefensthal
eroina din filmul »Infernul alb«

Cinema Elite:
Adieu Mascote: Comedie
Interpreți: Lilian Harvey, Igo Sym și Harry Halm.

Continuare din pagina 1

cotenant... Mă curăț la sigur, uități-vă și d-voastră”.

Și punând chipul într'un ciomag cu care se sprijinea în munți, îl ridică deasupra tranșeei și peste câteva clipe îl prezentă locotenentului ciuruit de gloanțe.

— „Cum, domnule plutonier, d-ta elev în școala de ofițeri, care trebuie să dai exemplu!”

— „Domnule locotenent, gândiți-vă și d-voastre. Nici n'am apucat să mă fac sublocotenent, să mă expun așa...”

— „M'aș duce eu, domnule plutonier, dar datoria mea, mai ales acum după ce a murit căpitanul, e să ră-

mân aci Acum văd că n'ar avea cine să mă înlocuiască. D-ta ai fi în stare să te retragi de poziție ca să ai timp să devii ofițeri”.

— „Domnule locotenent...”

— „Destul!... Va să zică nu se duce nimeni?!...) mai întrebă ofițerul, hotărându-se în el să plece singur.

— „Eu mă duc... ce o fi să fie... da de ma prapadesc, să-mi haranească țara copilașii!...”

Oamenii răsufllară ușurați. Pe cel sărac, întunecat la față, batjocorit de de atâtea ori, îl vedeau par'că pentru întâia oară. Li se părea simpatic, luminos și mare. Pătruși de groază și admirațiune. inconștienți de pericolul ce-i amenința, toți se înălțau deasupra

șanțului, pregătându-se cu emoțiune sinceră umbrită de orecare ironie, să vadă moarte de om. Fără altă codală, Burdulea, lingurar slăbănog din județul Vaslui, eși din tranșee urcându-se pe un vraf de răniți și, profilându-se în amurg, sdrențaros, cu părul mare, cu botloage la picioare, porni spre inamic ploconindu-se la fiecare pas, cu căciula în mână până la pământ. O ploaie de gloanțe salută apariția lui Burdulea, care mergea mereu hăitș ca un lup încolțit și se închina mereu, îndreptându-se teafăr dar mai sdrențuit, spre corpul neinsuflețit al căpitanului.

— „Nu trage, boiarule, nu trage, cocrășelule, prapadite-ar Dumnezeu,

să iau pe căpitanul mâncați-aș sufletul, că-i mort logite-ar boala...”

Foșul încetă ca prin minune. Burdelea, nevoiaș ca toți țiganii potolise sălbăticia dușmanului cu ușurința cu care oamenii de codru potolesc cu mâna câinii ce se reped să-i sfășie. Ghicind intențiunea bravului soldat și uimiți de îndrezeala lui, Nemții se înduioșară și îl lăsară să plece cu trupul neinsuflețit al căpitanului Brezeșeanu.

— „Ce să-ți dau, Burduleo?” îl întrebă locotenentul după ce aprinse o lumânare la capul căpitanului, învelit cu o foaie de cort în șanț, la adăpost, întins pe targă.

— „O lulea de tutun?”

Spectacole.

Iarăș ne-u fericit trupele teatrale din București. Din două a fost numai una acceptabilă: *Călătoria din urmă de Scheriff*, jucată de trupa teatrului Regina Maria din București. [Aci ni s'a adus pe scenă un fragment din viața de front, cu toate mizeriile și necazurile ei. Un lucru s'a desprins, dar din această piesă: toți oamenii sunt fricoși, însă unii pun mai presus istoria decât viața, aceștia sunt eroii, ceilalți, lași. Au jucat admirabil: dñii Tony Bulandra, Ion Manolescu, Petre Bulandra și Talianu.

Despre celalaltă piesă, *Coma cu camelii*, a fost mai mult o pierdere de vreme.

Deasemeni au fost slab reprezentate piesele *Cidul de Corneille* și *Cinematograful*, de către trupa artiștilor asociați din Oradea.

Public, ca de obicei puțin, poate pentru că sala de spectacole n'a fost încălzită și oamenii le-a fost frică să nu răcească.

Notariatul cercual Bârsa.
No. 180-931.

Publicațiune.

Primăriile comunelor Bârsa, Aldești și Voivodeni, județul Arad, publică spre cunoștință generală că în ziua de 23. Martie 1931. se vor ține la notariatul cercual următoarele licitațiuni publice:

- I. Licitarea froșpontului pe anul 1931.
- II. Facerea și repararea podețelor pe teritoriul hotarului comunelor.
- III. Furnizarea a 172 m. st. lemne de foc pentru primării și școlile primare.
- IV. Facerea și întreținerea fântanelor de pe hotarul comunelor.
- V. Executarea lucrărilor de reparație la edificiul notarial și colnei la pompa de apă.
- VI. Ingrădirea grădinei notariale.
- VII. Furnizarea materialelor de iluminat pentru cancelarii.
- VIII. Furnizarea cerealelor și fânului pentru vitele de reproducție.
- IX. Furnizarea diverselor materiale pentru întreținerea curățeniei în birouri.
- X. Facerea curățeniei radicale în birouri, ca: șurluit, curățirea latrinelor, etc.
- XI. Furnizarea registrelor și imprimatelor necesare pe anul 1931.
- XII. Furnizarea hainelor și încălțămintelor de vară pentru polițistul cercual. Licitățiunile vor începe la ora 8 dimineața și se vor ține în conformitate cu dispozițiunile Art. 88.—110 din L.C.P. cu oferte închise și sigilate pentru acele a căror obiect are o valoare mai mare de 50.000—Lei, iar pentru acele cu o valoare sub această sumă — cu strigări.

Caetele de sarcini și ori ce alte informațiuni se pot obține în orele oficiale dela biroul notarial.
In caz de ne reușită pentru vr'una din licitațiune se fixează pe ziua de 31. Martie 1931.
Bârsa, la 16. Februarie 1931.
MIHAI BUZGĂU
notar cercual.

Societatea Anonimă de Electricitate Arad.

Aviz.

Societatea are cunoștință că anumiți indivizi streini de Societatea noastră — obișnuiesc să se prezinte în calitate de angajați ai noștri, putând pe această cale să pătrundă în locuințele particulare.

Societatea aduce la cunoștința publicului că toți angajații Societății fără nici o excepție, au cartele de identitate cu fotografie. Prin urmare oridecâteori li se va prezenta fie pentru vizitarea instalațiunilor, controlului, incasarea facturilor sau sub oricare alt motiv ca insarcinat al Societății, să binevoiască să le ceară acest carnet de identitate. In caz de nu-l vor avea, să le refuze solicitarea.

Interrupere de curent.

Uzina Electrică face cunoscut, că în ziua de Duminică 22 Februarie a. c. trebuind a face reparațiuni la rețeaua de înaltă tensiune, va interrupe furnizarea curentului electric:

Intre orele 8 dimineața și 11 1/2 a. m.: în Pârnea, Grădiște, Str. Mocioni, Ghiba Birta, Mărășești, Cal. Șaguna și în jurul acestor străzi.

Intre orele 8 dimineața și 2 p. m.: în Calea Aurel Vlaicu, Gai și Șega.

Nr. 161/1931

Publicațiune.

Primăria comunei Măderat în ziua de 19, Martie a. c. va ține următoarele licitații.

Nr. 161/1931 la orele 8. cu oferte închise și sigilate și timbrate pentru darea în întreprindere a lucrărilor de canalizare din hotarul comunelor Măderat-Târnova și Pârcota. Caetul de sarcini și devizele întocmite de serviciul apelor conform actului de autorizare. Nr. 3170/1928. se pot vedea la primărie.

Săpătura de pământ va fi în cantitate de 5202 m. 3- Prețul unitar de strigare Lei 15. Amatorii vor depune înainte de licitație câte o garanță de cel puțin 6% în numerar calculate asupra prețului total.

Amatorii data cu înaintarea ofertelor vor înainta și actelor personale din care se poate constata că sunt persoane autorizate pentru asemenea lucrări.

Nr. 163/1931. la orele 10. orală pentru furnizarea alor 100 metri cubici pietriș pe drumul comunal principal. Nr. 163/1931 la orele 11. orală pentru transportarea pietrișului.

Nr. 164/1931. la orele 14. orală pentru confecționarea unui costum de uniformă polițială pentru vară, a unui chipiu și a unei părechi de bocanci.

Nr. 165/1931, la orele 15. cu oferte închise și sigilate pentru furnizarea imprimatelor registrelor și rechizitelor de birou pe 1931.

Nr. 166/1931. la orele 16 cu oferte închise și sigilate pentru cumpărarea unei pompe de stâns foc. Prețul de strigare Lei 35.000.

Nr. 169/1931. la orele 17. cu oferte închise și sigilate pentru cumpărarea materialului lemnos pe anul 1931.

Condițiunile de licitație și de angajament se pot vedea în primărie. Licitățiunile vor fi ținute în conformitate cu L. C. P.

Deci fiecare amator odată cu înaintarea ofertelor va depune și garanția în numerar cel puțin 6%.

Măderat la 12. Februarie 1931.
Primăria.

Primăria comunei Rovine, jud. Arad, Nr. 308/1931.

Publicațiune.

Neavând — în parte — rezultat publicațiunea noastră Nr. 1754/1930. relativă la diferitele licitațiuni comunale publicate pe ziua 28. și 29. Ianuarie, 1930. se publică spre cunoștință generală că în ziua 16. și 17. Martie, 1931. se vor ține la această Primărie următoarele licitațiuni publice:

I. La orele 8. pentru vinderea mobilierului vechiu și nefolosibil în birouri: scaune, mese, dulapuri, tablouri cadre vechi, imprimate și tot felul de hârtii selecționate din archiva comunei.

II. La orele 8. și jumătate pentru cumpărarea alor 12. vieri și 3. tauri de reproducție.

III. La orele 9. pentru cumpărarea alor 150. q. porumb, 150. q. ovăs, 20. q. orz, 50. q. țărăț, 100. q. pae de grâu și 2000. snopicoceni, furaje necesare cailor și animalelor de prăsire ale comunei în anul 1931.

IV. La orele 9. și jumătate pentru vinderea alor 5. vieri neapți pentru prăsire în comuna noastră.

V. La orele 10. pentru executarea reparațiunilor de trăsuri, căruțe, harnașamente și recvizitelor de pompieri precum și potcovirea cailor și armășarilor comunal în anul 1931.

IV. La orele 10. și jumătate pentru cumpărarea pomilor, arborilor și copacilor necesari la plantarea străzilor și parcurilor comunale în anul 1931.

VII. La orele 11. pentru cumpărarea lemnului, fierului, scândurilor, cimentului, tuburilor de ciment și varului necesar reparațiunilor de fântâni, poduri, canaluri, edificii, căruțe, trăsuri și pcnipe de incendii în anul 1931.

VIII. La orele 11 și jumătate pentru compactarea cărților și registrelor precum și pentru furnizarea hârtiei, imprimatelor și recvizitelor de scris necesare Primăriei în anul 1931.

IX. La orele 12. pentru furnizarea alor 250. m. lemne de foc necesare Primăriei, școalelor, locuințelor notariale și sorex de ocrotire în 1931.

X. La orele 12. și jumătate pentru furnizarea mobilierului necesare Primăriei în anul 1931., și anume: mese, scaune, postăvuri pe mese, prosoape, șterguri, lampe, becuri și diferite alte mărunțișuri necesare gospodăriei comunale și cari se pot vedea în tabloul afișat la această Primărie.

XI. La orele 14. pentru confecționarea uniformelor, încălțămintelor și echipamentului necesar în anul 1931. guarzilor și servitorilor comunali.

XII. La orele 14. și jumătate pentru reparațiunile mărunte ce se vor ivi din caz în caz în cursul anului 1931. la edificiile, grajdurile, fântănilor și podurile comunale.

XIII. La orele 15. pentru cumpărarea alor 3. fântâni cu pompă pe seama Primăriei și locuințelor notariale.

XIV.

La orele 15. și jumătate pentru împrejmuirea târgului comunal eventual pentru furnizarea materialului necesar acestei împrejmui.

XV.

La orele 16. pentru cumpărarea alor 2. mașini de fier și a unei sobe de teracotă necesare locuințelor notariale.

XVI.

La orele 16. și jumătate pentru furnizarea alor 10. vagoane piatră brută și 10. vagoane pietriș necesară reparațiunei și construirii străzilor comunale.

XVII.

La orele 17. pentru pregătirea unei bariere „Colina mică“ eventual pentru furnizarea materialului necesar acesteia: stâlpi de lemn și bare de fier.

XVIII.

La orele 17. și jumătate pentru arendarea pe 6. ani consecutivi al dreptului de vânat în pusta Sionda (comuna Batania, Ungaria) pe 574. iug. cad. începând cu 1 Octomvrie, 1931.

XIX.

La orele 18. pentru arendarea edificiului comunal numit „Hanul pescarilor“ pe un period de 3. ani începând cu 1. Ianuarie, 1932.

XX.

In ziua 17. Martie, 1931. orele 8. pentru repararea edificiilor comunale conform devizelor pregătite de experți în suma de Lei: 88506.

XXI.

La orele 8. și jumătate pentru cumpărarea unei mașini de scris pe seama Primăriei comunale.

XXII.

La orele 9. pentru instalarea unei camere de bae și unui rezervoir de apă la locuința notarială.

XXIII.

La orele 9. și jumătate pentru închirierea edificiilor comunale Nr. 665/b. începând cu 2. August 1931. și Nr. 665/c începând cu 1. Aprilie, 1931. pe câte 3. ani consecutiv.

XXIV.

La orele 10. pentru arendarea pe un eventual pe mai mulți ani consecutivi, începând cu 1. Octomvrie, 1931., a 253. iug. cad. pământ arabil și 320. iug. cad. fânaț în pusta Sionda (comuna Batania, Ungaria).

XXV.

La orele 10. și jumătate pentru vânzarea fânului și otăvei recoltabile în vara anului 1931. din această pustă.

XXVI.

La orele 11. pentru arendarea pentru pășunat a 320. iug. cad. fânaț pentru pășunatul vitelor, până la 1. Februarie, 1932. și începând imediat după cositul fânului, respective a otăvei din vara anului 1931.

Licitățiunile se vor ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88.—110. din L.C.P. cu oferte închise și sigilate pentru acele a căror obiect are valoare mai mare de 50.000 lei, iar pentru cele cu o valoare sub această sumă — cu strigări.

Caetele de sarcini se pot vedea la această Primărie în ori ce zi de lucru de unde se pot primi toate informațiunile necesare și toate detaliurile, ce stau în legătură cu aceasta licitațiuni

Amatorii vor de pune odată cu oferta și o garanție de 5% a sumei oferite, în numerar sau efecte garantate de Stat.

Ofertanții comercianți sau industriași vor mai produce și acte doveditoare, că firma este inscrișă.

Rovine, la 12. Februarie, 1931.
PRIMĂRIA